

ATLAS PORTFÖY UFUK HİSSE SENEDİ SERBEST FON(HİSSE SENEDİ YOĞUN FON)

RİSK ÖLÇÜM ESASLARI

Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur.

Piyasa Riski: Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur. Fonun piyasa riski ölçümünde Riske Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur. Fonun piyasa riski ölçümünde Riske Maruz Değer Yöntemi kullanılır. RMD hesaplamasında tek taraflı %99 güven aralığı, 1 günlük elde tutma süresi, 250 iş günü gözlem süresi kullanılır. Piyasa riskinin ölçümünde kullanılan “Riske Maruz Değer Yöntemi”, fon portföy değerinin normal piyasa koşulları altında ve belirli bir dönem dahilinde maruz kalabileceği en yüksek zararı belirli bir güven aralığında ifade eden değerdir. Ancak, olağan dışı piyasa koşullarının varlığı halinde gözlem süresi kısaltılabilir. RMD hesaplamalarına fon portföyünde yer alan tüm varlık ve işlemler dahil edilir. Türev araçlardan kaynaklanan riskler de bu kapsamda dikkate alınır.

Likidite Riski: Fon portföyünde yer alan varlıklar enstrüman grubu bazında varlığın türü, varlık grubunun kendine özgü özelliği, likidite geçmişi (ortalama işlem hacmi), serbestliği, piyasa büyüklüğü, kredi ve piyasa riski, değerlemede kolaylık ve kesinliği gibi faktörler dikkate alınarak ayrıştırılmıştır. Söz konusu faktörler ışığında oranlar uygulanarak Yüksek Kaliteli Likit Varlıklar hesaplanmakta ve fon portföylerinin ne kadarının likidite edilebileceği tespit edilmektedir. Fon portföyündeki yüksek kaliteli likit varlıkların toplulaştırılarak fon toplam değerine oranlanması sonucu bulunan portföyün likidite oranı günlük olarak izlenmektedir. Ayrıca stres dönemlerinde fonda olası nakit çıkışlarını karşılayabilecek likit varlıkların analizi yapılarak olumsuz piyasa koşullarının yaşandığı dönemlerde yaşanabilecek likidite riski konusunda yönetim kurulu bilgilendirilmektedir.

İhraççı Riski: Fon’da firmaların ihraç ettikleri borçlanma araçlarına yatırım yapılabildiğinden kredi riski doğmaktadır. Kredi riskinin ölçümünde ihracı gerçekleştirilen firmalar hakkında yeterli derecede mali analiz ve araştırma yapıldıktan sonra firmalar, uygulamada nicel ve nitel kriterlerden oluşan etkin bir derecelendirme sisteminden geçirilmektedir. Borçlanma araçlarını ihraç edecek firmalar için nicel kriterler, firmanın karlılığı, borçluluk oranı, öz sermaye büyüklüğü, sektöründeki pazar payı gibi ölçülebilir değerlerden oluşurken nitel kriterler, firmanın kurumsal yönetimi ile ilgili bağımsızlık, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve profesyonel yönetim gibi ölçülebilir olmayan değerlerden oluşmaktadır.

Karşı Taraf Riski: Borsa dışında taraf olunan türev araç, forward ve swap sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan karşı taraf riski, piyasaya göre ayarlama (mark to market) yöntemi ile hesaplanan toplamın fon toplam değerine oranlanması ile elde edilir. Karşı taraf riski yatırım fonunun toplam değerinin %10’unu aşamaz.

Operasyonel Risk: Şirket faaliyetleri içerisinde operasyonel risk unsuru yaratmış ve yaratması beklenen tüm konular başlıklar halinde listelenir. Bu listede operasyonel risklerin olma ihtimali ve riskin gerçekleşmesi durumunda etkileri de yer alır. Ayrıca riskin meydana gelmemesi için alınması gereken tedbirler de belirtilir. Söz konusu liste, Şirket çalışanlarına duyurulur ve yeni durumlara karşı devamlı güncellenir.

Kaldıraç Yaratın İşlemler

Fon portföyüne kaldıraç yaratan işlemlerden; faiz, ortaklık payları, ortaklık payları endeksleri, diğer sermaye piyasası araçlarına dayalı türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika, tahvil/bono işlemleri dahil edilecektir. İşbu araç, sözleşme ve işlemlerin hiçbir tarafı yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçlarından oluşturulamaz.

Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan riskin ölçümünde Rehber’de belirlenen esaslar çerçevesinde Mutlak Riske Maruz Değer yöntemi kullanılacaktır.

Fonun mutlak riske maruz değeri fon toplam değerinin %50 ‘sini aşamaz. Portföye dâhil edilen kaldıraç yaratan işlemlerin değerlemesine ilişkin olarak Finansal Raporlama Tebliği ve Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber’de belirlenen esaslar uygulanır. Risk Yönetimi Birimi’nce yapılan kaldıraç işlemlerinin limiti aşp aşmadığı günlük olarak kontrol edilir.

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması (sum of notionals) suretiyle ulaşılan toplam pozisyonun fon toplam değerine oranına “kaldıraç” denir. Fonun kaldıraç limiti %400’dür.

Fon portföyüne yapılandırılmış yatırım aracı dahil edilebilecek olup, kredi riskine dayalı yatırım aracı saklı türev araç niteliğindedir. Fon portföyüne alınan yapılandırılmış yatırım araçlarının saklı türev araç niteliği taşıyıp taşımadığı Kurucu tarafından değerlendirilerek söz konusu değerlendirmeyi tevsik edici belgeler Kurucu nezdinde muhafaza edilir. Yapılandırılmış yatırım aracının saklı türev araç niteliğinde olması halinde, risk ölçümüne ilişkin olarak Rehber’de yer alan esaslar uygulanır.

FON PORTFÖYÜNDEKİ VARLIKLARIN DEĞERLEME ESASLARI

Finansal Raporlama Tebliği uyarınca TMS/TFRS dikkate alınarak belirlenen değerlendirme esasları aşağıdaki gibidir: Yabancı para (TCMB tarafından bilgi amaçlı yayımlanan döviz cinsi dahil) cinsinden varlıklar TCMB’nin yayımladığı kurlardan değerlendirilir. TCMB tarafından düzenli olarak ilan edilmeyen döviz cinsleri ise Bloomberg’de (15:30-15:45) ilgili para birimi için açıklanan döviz alış kuru ile değerlendirilir.

Borsa Dışı Türev Araç ve Swap sözleşmelerine ilişkin değerlendirme

Portföye alınması aşamasında türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi) ve swap sözleşmesinin değerlemesinde güncel fiyat kullanılır.

Opsiyon sözleşmelerinde güncel fiyat karşı taraftan alınan fiyat kotasyonudur. Forward sözleşmelerinde ve Swap işlemlerinde güncel fiyat karşı taraftan aynı vade ve aynı yönde alınan fiyat kotasyonudur.

Fonun fiyat açıklama dönemlerinde;

- Değerlemede kullanılmak üzere güncel piyasa fiyatının bulunmadığı durumlarda ve
- Karşı taraftan fiyat kotasyonu alınamadığı durumlarda;

Opsiyon sözleşmeleri için Black&Scholes modeli, forward ve swap sözleşmeler için Bloomberg ekranından alınacak swap point ve ilgili sözleşmenin değerlendirme gününde vadesine kalan gün sayısı dikkate alınarak hesaplanacak teorik fiyat değerlendirilmede kullanılır.

Borsa dışı repo-ters repo sözleşmeleri, vade sonuna kadar işlemin gerçekleştirildiği faiz oranı kullanılarak iç verim oranı ile değerlendirilir.

rt dışı borsalarda işlem gören borçlanma araçları ve kira sertifikaları; işlem gördükleri yabancı borsalarda; Türkiye saati ile 17:00'da ilgili menkul kıymetin, Bloomberg ekranında yer alan BVAL sayfasındaki ağırlıklı ortalama fiyatlarının ilgili yabancı paranın TCMB döviz alış kuru ile çarpılması suretiyle değerlendirilir.

Yabancı piyasalarda işlem gören ortaklık payları, fon ve borsa yatırım fonu, serbest yatırım fonu katılma payları ile yatırım ortaklıkları paylarının değerlendirilmesinde; değerlendirme tarihindeki Bloomberg veri dağıtım ekranlarından TSI 16:30 – 17:00 aralığındaki alış fiyatı ile satış fiyatının ortalaması kullanılır. Değerleme tarihinde ilgili borsada işlem görmemesi halinde ise son işlem tarihindeki değerlendirme fiyatı kullanılır.

Borsa dışından fon portföyüne dahil edilen yabancı borçlanma araçları, eurobond ve yabancı kira sertifikalarının değerlendirilmesinde; Bloomberg veri dağıtım ekranlarından TSI 16:30 – 17:00 aralığındaki alış fiyatı ile satış fiyatının ortalaması elde edildikten sonra (temiz fiyat), fon fiyatı hesaplanacak gün itibarı ile birikmiş kupon faizinin eklenmesi ile elde edilen kirli fiyat kullanılır. Bu hesaplama, tam iş günü olmayan günlerde söz konusu kıymetin işlem gördüğü son işlem gününe ait kapanış fiyatı (temiz fiyat) kullanılarak yapılır. Kotasyon bulunmaması durumunda ise değerlendirilmede kullanılacak kirli fiyat, bir önceki günün kirli fiyatının ertesi iş gününe iç verimle ilerletilmesiyle elde edilir.

Yapılandırılmış yatırım araçları; Fonun stratejisine uymak kaydıyla portföye dahil edilen yapılandırılmış yatırım araçlarının seçiminde genel olarak borsada işlem görme şartı aranır. Ancak Türkiye'de ihraç edilmiş yapılandırılmış yatırım araçları için fiyatının veri dağıtım kanalları vasıtasıyla ilan edilmesi halinde bu şart aranmayabilir. Yapılandırılmış yatırım araçlarının değerlendirilmesinde borsada ilan edilen fiyat kullanılır. İlgili kıymette işlem geçmemesi halinde son fiyat (borsada hiç işlem geçmemesi halinde nitelikli yatırımcılara arz/halka arz fiyatı) kullanılır. Borsada işlem görmeyen ancak veri dağıtım kanalları aracılığıyla fiyatı ilan edilen yapılandırılmış yatırım araçları için değerlendirilmede güncel fiyat kullanılır. Borsada işlem görmeyen ancak veri dağıtım kanalları aracılığıyla fiyatı ilan edilen yapılandırılmış yatırım araçları için değerlendirilmede güncel fiyat kullanılır.

İleri Valörlü Tahvil ve Bono İşlemleri

a) İleri valörlü alınan Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) valör tarihine kadar diğer DİBS'lerin arasına dahil edilmez. İleri valörlü satılan DİBS'ler ise valör tarihine kadar portföy değeri tablosunda kalmaya ve değerlendirilmeye devam eder. İleri valörlü DİBS alım ve satım işlemleri ayrı bir vadeli işlem sözleşmesi olarak değerlendirilir. İşlem tutarları ise valör tarihine kadar takastan alacak veya takasa borç olarak takip edilir.

b) İleri valörlü sözleşmenin değeri alış ve satış işlemlerinde aynı yöntemle hesaplanırken işlem alış ise pozitif (+), satış ise negatif (-) bir değer olarak portföy değeri tablosuna yansır. Aynı valörde ve aynı nominal değerde hem alış hem de satış yapılmış ise portföy değeri tablosunda her iki işlem aynı değerde fakat alış işlemi pozitif (+) satış işlemi ise negatif (-) olarak gözükecektir. Bu şekilde açtığı pozisyonu ters işlemle kapatmış olan fonlarda bu işlemler portföy değeri üzerinde bir etki yaratmayacaktır

c)İleri valörlü işlemlerin değerlemesi ise aşağıdaki formüle göre yapılacaktır:

İşlemin Değeri = Vade sonu Değeri / (1+Bileşik Faiz/100)(vkg/365)

Vade Sonu Değer: Alım satım yapılan DİBS'in nominal değeri

Bileşik Faiz: Varsa değerlendirme gününde BİAŞ'ta valör tarihi işlemin valör tarihi ile aynı olan işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa değerlendirme gününde BİAŞ'ta aynı gün valörlü gerçekleşen işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa en son aynı gün valörlü olarak işlem gördüğü gündeki aynı gün valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, bu da yoksa ihraç tarihindeki bileşik faiz oranıdır. Vadeye Kalan Gün (VKG): İlgili kıymetin itfa tarihi ile valör tarihi arasındaki farktır.

İleri Valörlü Altın İşlemleri

İleri valörlü altın işlemlerinde BIST Kıymetli Madenler Piyasası günlük bültenindeki fiyat baz alınır. Fiyat bulunmadığı takdirde, T+1 gününde işlem yapılan günkü işlem fiyatı ile değerlendirme yapılır. Bu şekilde fon portföyüne birden fazla fiyattan işlem yapılması durumunda, değerlendirme, yapılan işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı ile yapılır. T+2 ve daha ileri valörlü işlem yapılması halinde valör tarihinde bülten verisi bulunmaması halinde işlemin valör tarihinden daha yakın valördeki bülten verilerine bakılarak, işlemin valör tarihine en yakın fiyat baz alınarak değerlendirme yapılır.

Borsa dışında taraf olunacak sözleşmelere ilişkin olarak aşağıdaki esaslara uyulur:

Kurucu nezdindeki Risk Yönetimi Birimi tarafından borsa dışı türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi), forward ve swap sözleşmelerinin “adil bir fiyat” içerip içermediğinin kontrolünde aşağıdaki esaslara uyulur: Doğrulama sonucu ulaşılan fiyat ile karşı tarafın verdiği fiyat arasında oluşması muhtemel farkın kabul edilebilir seviyesi, Risk Yönetimi Birimi tarafından hesaplanan teorik fiyatın %25'i olarak belirlenmiştir. Muhtemel farkın kabul edilebilir seviyesi olan %25 seviyesinin aşılması halinde, fiyat iyileştirilmesi için yeniden karşı kuruma başvurulur. Karşı kurumdan alınan fiyat iyileştirilmesine rağmen fark kabul edilebilir seviyenin üzerinde olmaya devam ediyorsa, karşı kurumun kullandığı hesaplama parametrelerinin açıklanması talep edilir. Karşı kurumdan alınan son fiyatın da belirlenen limitin dışında olması durumunda, Yönetim Kurulu'nun yazılı ve gerekçeli kararı ile alınan son fiyat üzerinden işlem gerçekleştirilir. -Borsa dışı repo-ters repo sözleşmeleri, vade sonuna kadar işlemin gerçekleştirildiği faiz oranı kullanılarak iç verim oranı ile değerlendirilir. İlgili sözleşmelerin faiz oranlarının borsada oluşan aynı vadedeki, aynı vade yoksa en yakın vadedeki ağırlıklı ortalama faiz oranına eşit olması esastır. Borsa dışında gerçekleştirilen ve takas işlemleri merkezi karşı taraf uygulamasına tabi olmayan repo ve ters repo işlemlerinde, sadece Resmi Gazete'de fiyatı yayımlanan borçlanma araçları işleme konu olacak ve Resmi Gazete'de yayımlanan fiyatlar üzerinden değerlemeye tabi tutulacaktır.

Forward ve swap işleminin spot kurunun Bloomberg ve Reuters gibi bağımsız ve güvenilir veri sağlayıcıların işlem saatinde yayınladığı en düşük en yüksek spot kur bandında olması gerekmektedir.

Vadeli kur ile spot kur arasındaki farka forward ve/veya swap points denir. İşlemden kullanılan forward ve/veya swap points'in aynı işlem kuru ve işlem vadesi için adil ve tarafsız kurumların

kotasyonları kullanılarak hesaplanan alış-satış forward ve/veya swap points bandında olması gerekmektedir. Bu uygunluk ve hesaplama Bloomberg FX Forward Calculator, Reuters Swap Points and Outrights veya güvenilirliği test edilmiş benzer ekranlar aracılığı ile yapılır.

-Opsiyonlarda fiyat kontrolü, Bloomberg ve güvenilirliği test edilmiş benzer veri sağlayıcıların opsiyon değerlendirme (Options Valuation) ekranları aracılığıyla ile hesaplanan fiyat ile karşılaştırılarak yapılır.

Bu kapsamda, söz konusu varlıkların “adil bir fiyat” içerip içermediğine ilişkin değerlendirme, Risk Yönetim Birimi tarafından gerçekleştirilecektir. Ayrıca İç Kontrol Birimi tarafından da gerekli kontroller yapılır.

Bu kapsamda, - Forward işlemler; dayanak varlığın spot fiyatı baz alınarak teorik fiyat hesaplanır. Spot fiyat için değerlendirme günü itibarıyla;

- i. Dayanak varlığın döviz olması durumunda, TCMB döviz alış kuru,
- ii. BIST Pay Endeksleri için, ilgili endeksin en güncel seans kapanış değeri,
- iii. Dayanak varlığın ihraççı payı olması durumunda, ilgili payın en güncel seans kapanış değeri,
- iv. Dayanak varlığın borçlanma aracı olması durumunda ise en güncel günlük ağırlıklı ortalama fiyat kullanılır.

Bulunan spot değerler; değerlendirme günü ile forward işlemin vade tarihi arasındaki gün sayısına karşılık gelen TL ve döviz piyasa faizleri ile (dayanak varlığın döviz olması durumunda ise Bloomberg FRD sayfasından edinilecek “swap point” kadar) ilerletilerek teorik fiyata ulaşılır.

- Swap işlemleri ;

- i. Faiz ve enflasyona dayalı swap işlemlerde swapın sabit kısmının değeri kullanılarak,
- ii. Kura dayalı olanlar kur kısmının nosyonel değeri kullanılarak teorik fiyata ulaşılır.

- Opsiyon sözleşmelerine ilişkin olarak ayrıca; Veri sağlayıcı veya fiyat temin edilebilecek diğer kurumlar/kuruluşlar tarafından elde edilip belgelendirilebilecek volatilité (bulunduğu durumda “implied” aksi halde “historical”) değerleri kullanılarak ve Black&Scholes ya da uygun olan diğer yöntemlerle teorik fiyat hesaplanacaktır. Hesaplanan bu teorik fiyat, adil fiyata ilişkin yapılacak kontrollerde kullanılır.

- İkraz iştirak senetlerine ilişkin olarak ise teorik fiyat “İç Verim Oranı” yöntemi ile bulunacaktır.